

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniš ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravišstvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zakaj odlašamo?

Z Dunaja 22. julija. [Izv. dop.]

Kedaj marširamo v Bosno? to je sedaj predmet, ki ga razpravlja vsa dunajska in avstrijska žurnalistika. Napovedalo se je, kakor znano, že več obrokov, do katerih je imela naša večinoma slovanska vojska prekoračiti meje avstrijsko-turške. Obroki so potekali, a naša vojska biva še na avstrijskih tleh. Mi Avstrijci menda kaj radi polža jezdimo, in tako je tudi takrat. Nam se ne mudi. Sad nam pade gotovo v košarico, in zakaj bi se starj svojej navadi odrekli?

No, imejmo še potrpljenja. Mi idemo počasno, ali zato je naš pot tim varnejši!

Uzroki pak, ki nas zadržujejo prenasiliti se, so baje zelo različni. Jeden glavnih je gotovo ta, da se turški diplomatje, mudeči se na Dunaji, da se do zadnje pičice z Andrassyjem dogovoré o našem poseideni Bosne in Hercegovine, obotavljajo pritrditi Andrassyjevemu zahtevanju. Turki hote vedeti, hočemo-li mi Bosno in Hercegovino samo „začasno“ posesti, ali pak za vedno pridržati. Turek Karateodori-paša, turški polnomočnik, se baje kaj rezasto obnaša napram Andrassyju. Nij mu po godu, da je Andrassy malobeseden in prikrit, in sluti, da je Andrassy po nalogu svite krone habsburške družih mislij, nego so to magjarski turkofili. Da bosti Bosna in Hercegovina postali avstrijska last za vedno, o tem pri nas menda nij nihče več v dvombi. Naravnost v obraz pak turškim pooblaščenem tega menda ne morejo ali nečejo magjarski diplomati še povedati. Zakaj? to je lahko umljivo. Obžalovati je, da Andrassyju ne pade na um kakova

mala forma, kakor Beaconsfieldu. Stvar bila bi že davno lahko dognana.

Ker so se stvari za nas avstrijske Slavjane ne baš slabo — vsaj dozda — izvrševale, nadejamo se, da bode Andrassy — na ukaz krone — tudi o tej stvari na višje povelje tako ukrenil, kakor je Avstriji in njenemu bodočemu razvijanju najugodnejše. Mimogrede le omenim, da je „zlat oven“ vnajega našega ministra prav ugodno preustrojl, in naslov kneza, ki mu „preti“ radi dobro izvršenih berlinskih zadač, ga tudi tako zelo mika, da bode naš magjarski grof tudi nadalje oziral se na želje onih, ki zahtevajo povečano, mogočno Avstrijo, s pomnoženim slavjanskim elementom.

Ker je torej gotovo, da slavjanske Bosne in Hercegovine ne damo več iz rok, kadar smo ju uredili, protivijo se Turki, ter se v to najbrž ne bodo udali, ako jim Andrassy kar v obraz pove avstrijske namere.

Sili hote se Turki udati, tako neki izjavljajo, ali „protestovali“ bodo in že protestujejo sebi na kvar, nam pak, da moramo še — čakati.

Drug baš tako važen vzrok, da še odlašamo z vmarširanjem, je ta: Nad 200.000 bosniških in hercegovinskih beguncev imamo na avstrijske zemlji, in njih vsa posestva — ali deleži — prišli so v roke turškim begom, in sicer zato, ker na mnoge pozive nijso hoteli vrniti se v svojo domovino. Kako torej upeljati jih? Kako jim vrniti deleže zemlje ali „posestva“? Kaj bodo storili, da se turškim begom in agam in valijem odvzame beguncev bivša „last“, da ne bi prišli v prevelik konflikt s temi turškimi mogočnimi vlastelimi? Tu bode treba najbrž sile, a družih sredstev

se mora gotovo prej poslužiti. Zato se vrše tudi dolga posvetovanja. Fcm. Filipović je bil že večkrat zato pri cesarjevi avdijenci.

Daljni vzrok našega oprezovanja je tudi ta: Od neke strani hujska se po vsej moči mohamedanstvo proti Avstriji; tudi Bošnjaci in Hercegovinci pravoslavne vere, raji bi bili — kar je naravno — pod srbskim knezom, nego pod vladav avstrijsko. Boje se avstrijskega magjarizma. Oni dobro vedo, kako se Slavjanom godi v Avstriji, kaj so Magjari in Nemci. In teh se tudi oni bojé.

Pravoslavcev je baje več, nego tretjina prebivalstva. Katoličani, katerih je baje v Bosni okolo 140.000, a okolo 50.000 v Hercegovini, nas bodo se ve da z velikim navdušenjem sprejeli, a pomisliti se mora, ka imajo slednji le pičlo vpliva na drugoverce. Vstane vzdrževal in širil se je le po pravoslavcih, a kake zadrege je delal trikrat in štirikrat večje turške regularne vojski, to znamo iz najnovejše zgodovine. Mohamedancev z Arnavi vred je tudi blizo 400.000; te številke so gotovo premisleka vredne, in ravno te naj bi bile vzrok, da se čim preje tem bolje posed ti Bosna in Hercegovina, kajti sovražniku se ne da časa, da se popolnem oboroži.

So še drugi vzroki, ki se dajo navesti o našem počasnem delovanji; iz tiskovno svobodnih razlogov ne morejo se objaviti.

Kolikor sem jih pak navel, bili bi vsi zato, da smo — kar najpreje mogoče — čez naše meje. Lepega časa smo že zamudili, čemu li res še čakati? P.

Mi Slovenci in naše pismo.

II.

Od jadranskega morja. [Izv. dop.]

Eden zagrebških dopisnikov neče ruskemu jeziku pri nas več pravice dati nego franco-

Listek.

O zedinjenji italijanskega naroda.

(Govor dr. V. Zarnika v ljubljanskej čitalnici.)

(Dalje.)

Odslej sta postala Cavour in Viktor Emanuel prijatelja, ter ostala si zvesta zaveznika do smrti. Cavour je kmalu postal prvi minister v Piemontu, in tudi z malim presledkom ostal do smrti. Cavour, eden največjih državnikov in rodoljubov, ki jih je kedaj kak narod imel, je precej izpoznal, da je beseda: „Italia fara cā se“ le publi gola fraza, ki v praksi nič ne pomeni, kajti, kaj bi izdalo 5 milijonov Piemontezov proti mogočnej Avstriji, ki je takrat brojla blizu 40 milijonov prebivalcev, kako bi se en bajonet z osmimi bojeval. Prva njegova misel, kakor voditelja piemonteske vlade, je bila ta, pridobiti narodnej italijanske ideji po Evropi kar je največ

mogoče fizičnih in moralnih zveznikov. Znal je on to tako modro in prekanjeno uresničiti da ga spočetka še celo njegovi prijatelji v piemonteskem parlamentu nijso umeli.

Ko se je Krimska začela, čul se je glas, da bodo šli tudi Piemontezji tja proti Rusu. Ves svet je začuden vprašal, kaj imajo vendar Lahit tam opraviti, ker z Rusi še nijso imeli nikoli nobenega prepira, celo niti najmanjšega nesporazumljenja?! Interpelovali so Cavourja v parlamentu, naj pove, kaj vendar misli s to klativitežko ekspedicijo brez vsega cilja in konca? A on je na kratko odgovoril: to je moja naredba, po kralju potrjena, a povedati Vam kaj bolj natanjkega o tem ne morem, prevzamem pa sam celo odgovornost za to; — če mi pa ne zaupate, rad precej odstopim. Stavila je pa cela zbornica toliko zaupanja vanj, da mu je z ogromno večino brez daljne debate vsa potrebna sredstva za krimsko ekspedicijo votirala. Na to je poslal 15 tisoč mož

pod generalom Lamarmora v Krmsko s tem namenom, da bi mogel pri sklepanji miru pridobiti malemu Piemontu mesto mej velevladmi in da bi mogel kot zastopnik Italije zanjo govoriti, ter tako italijansko vprašanje, ki je veljalo takrat za zelo revolucionarno in študentovsko, spraviti na diplomatični oder. To je tudi, kakor znano sijajno dosegel. Cavour je bil pa tudi drugim narodom pravičen mož. Za dokaz, kako dobro je on poznal razmere svojega avstrijskega soseda in kak daljnogled je bil on v politiki, hočem le omeniti, da je 20. okt. 1848. l. ko se je v piemonteskem parlamentu v Turinu mnogo razpravljalo o Avstriji poprijel besedo, ter govoril o avstrijskih Slovanih to-le:

„Vi esiste nelle terre dell' impero austriaco una razza, numerosa, energica, ardimentosa, ma da più secoli oppressa, la razza slava. — Questa razza si estende in tutte le parti orientali dell' impero, dalle sponde del Danubio

skemu in angleškemu, kar se nam, da resnico rečemo, od strani njegovega stališča čisto dosledno zdi. Kdor si hoče iz velikega slavjanskega telesa vrezati državico-igračico, čisto neodvisno, taj se mora Slavjanstvu popolnem odpovedati, čeravno bi njegova pupa ponosno, vse Slavjanstvo predstavljajoče ime „Sloviniija“ nosila; taj tedaj tudi ruski jezik ne more drugače, nego za tujega smatrati. Človek, ki tako misli, gotovo nema pojma o velikej zadači in pomembni Slavjanstva za bodočnost vseobče kulture in človeškega roda sploh, takemu človeku je težko dopovedati, da Slavjanstvo brez veliko ruskega naroda je lupina brez zrna; te vrste ljudem je socialno vprašanje ravno tako šala, kakor srbskim komunistom — iz zapadne Evrope domu prinesena igračka.

Socialno vprašanje se ne da več iz sveta spraviti. Ako včasih potihne, se potem le tim gromkije zopet oglasi. Na Angličanskem, na Francoskem in na Nemškem, ravno tako v Belgiji je društvo od socializma izpojedeno. Z ostrim postopanjem policijskem ga za nekaj časa vlade zopet ukrote, kakor so v svojem času krotile upornike zoper fevdalstvo in robstvo, na zadnje pa so morale to in ono odpraviti. Toda denašnje socialno vprašanje je v primeri s fevdalstvom in robstvom vse težje; kajti tu se ne radi samo o tem, kaj je za odpraviti, ampak v prvej vrsti: s čem sedanje društvene razmere nadomestiti?

To je, na kar modrijani zapadne Evrope pravega odgovora nemajo, kakor sploh o cellem vprašanju jasnega pojma še niso osnovali si. Večidel se socialno vprašanje razmatra za neko bolezen. Bolezen tudi je, in to jako huda — tako huda, da jej leka ne vedo. Francozje in Nemci so o tem uže veliko knjig napisali, pa v vsem tem le jedne prave misli nij. Vse je le tavanje po temi. In mej tem, ko si jedni glavo belijo, kako to vprašanje zadušiti, in drugi, kako ga rešiti, surovi socializem razsaja v najostudnejši obliki.

Na vprašanje: kako to stvar rešiti, mirnim potem in brez nevarnih prekucij društvenega stroja, na to nobeden drugi v celem Evropi nema pravega odgovora, nego Veliki Rus. Osoda je dala vsakemu velikemu narodu svojo kulturno nalogo, katero ima v zlatej svojej dobi izpolniti. Slavjanskemu, najmlajšemu mej evropskimi narodi, na katerega najpozneje vrsta pride, je odsojena največja rola, rešenje najtežjega, to je, socialnega

vprašanja. Zato pa je previdno vsadila v njegovo srce tisto kal, iz katere mu ima izvirati sposobnost za izvrševanje njegove naloge, nam reč — slavjansko občino.

Slavjanska občina ima vse življe v sebi za rešenje socialnega vprašanja po mirnem, naravnem potu, za kar bi mi mogli tisoče primerjev iz velikoruskega selskega in obrtnega življenja navesti. Dozdaj od absolutističnih ruskih vlad zatirana in zanemarjena, je v novejšej dobi našla svoje zagovornike tudi v vladnih krogih, in posebno v ruskem novinarstvu. Dozdaj samo životarivša, bo zanaprej varovana in s zakonodajstvom v svojem razvitku podpirana svoj blagonosni vpliv na ruski društveni život širila, in tekom časa bodočej dobi slavjanski značaj vtisnila. To osnovo, namreč slavjansko občino, je ohranil samo veliko-ruski narod.

Berlinska mirovna pogodba.

(Konec.)

Art. 50. Dokler se ne sklene pogodba, ki ureduje privilegije in prava konzulov, bodo rumunski poddaniki, potujoči ali bivajoči v otomanskej državi, in v Rumunskoj bivajoči ali potujoči Otomani ona prava uživali, katera so poddanikom ostalih evropskih vlastij zagotovljena.

Art. 51. Kar se tiče podjetij javnih del in drugih iste vrste, bode Rumunska za vse odstopljeno zemljišče pravom in dolžnostim porte substituirana.

Art. 52. Visoke ugovarjajoče stranke sklenejo, da povečajo jamstva (garancije) katera so slobodnemu ladijeplovju na Dunavu zagotovljena, katero so evropski interesi priznali, da se morajo vse trdnjave in utrjenja nahajajoča se na teku reke od Železnih vrat do izteka razrušiti, a nove se ne napraviti. Izpod Železnih vrat ne sme po Dunavu nobena vojna ladija ploviti, izjemom malih brodov odmenjenih službi policije na reki in colnih uradov. Vojne ladije vlastij, nastavljene na izteku Dunava, pak smejo ploviti do Galaca.

Art. 53. Evropska dunavska komisija, v katerej bode tudi Rumunija zastopana, pri drži si svoje funkcije ter jih bode odslej izvrševala do Galaca popolno neodvisno od vsake teritorialne vlasti. Vse pogodbe, nagodbe, akti in razsodbe, katere se tiče prava, prerogativov, privilegijev in dolžnosti dunavske komisije, se potrdijo.

Art. 54. Jedno leto predno bode minol

čas, odmenjen za trajanje dunavske komisije, dogovorile se bodo vlasti o podaljšanju pooblastil ali njih predruženji, katera bi za uvesti potrebno našli.

Art. 55. Reglemente za brodarstvo, policijo na reki in nadzorništvo od Železnih vrat do Galaca izdelala bode dunavska komisija, pri komur bodo navzočni poslanci obalnih držav, ter se bodo priveli v soglasje z onimi, kateri so uže, ali bodo še izdani za tek spodaj Galaca.

Art. 56. Evropska dunavska komisija dogovorila se bode z onim, ki je dolžan vzdržavati na kačjem otoku svetilnik.

Art. 57. Izpeljanje del, katera so v to namenjena, da odstrane zapreke, ki se ladijeplovju pri Železnih vratih in slapovih v napotje stavijo, zaupa se Avstro-Ogerskej. Obalne države tega dela reke dajale bodo vse olajšave, katere bi se zahtevale v interesu izdelavanja.

Določbe člana 6. v londonskej pogodbi 13. marca 1871, ozirajoče se na pravo, da se za pokritje stroškov teh del pobira začasna pristojbina, ostanejo v korist Avstro-Ogerskej v moči.

Art. 58. Visoka porta odstopi ruskej državi v Aziji zemljišče Karsa, Ardahana in Batura s to poslednjo lukko, kakor tudi vse zemljišče mej staro rusko-turško mejo in sledečo črto: Nova meja gre od Črnega morja soglasno s črto, ki je določena s San-Štefanskjo pogodbo, do točke na severozapadu Khorde in južno od Artvina, razteza se v ravnej črti do reke Čoeukh, prekorači to reko ter gre vzhodno od Adšmihena v ravnej črti na jug do ruske meje, v San-Štefanskjej pogodbi označene, do točke južno od Narimana, pripuščajoč mesto Olti Ruskej. Od točke, ki je pri Narimanu označena, obrne se meja na vzhod, gre čez Tebrenece, ki ostane Ruskej ter se do Penekčaja razteza. Tej reki sledi do Barduza, obrne se potem na jug, pripuščajoč Barduz in Jönikioj Ruskej. Od točke na zapadu od vasi Karavgan gre meja čez Medjmgert, ide v ravnej črti na vrhunec gore Kara-Dagh ter ob raztočji vode mej pritoki Araksa na severu in Murad-Su na jugu stare ruske meje.

Art. 59. Nj. veličanstvo car ruski izjavlja, da namerava Batum napraviti za slobodno lukko, katera je poglavitno za trgovstvo namenjena.

Art. 60. Dolina Alaškerd in mesto Bajazid, katera sta bila po članku 19. San-Štefan-

sin ai monti della Boemia, vuole ottenere la sua emancipazione, riconquistare la sua nazionalità. La sua causa è giusta e nobile, è quindi destinata a trionfare in un non lontano avvenire."

(To je: V deželah avstrijskega cesarstva stanuje mnogobrojno, energično, ognjeno, ali uže skozi več stoletij zatirano pleme, to je pleme slovansko. To pleme se razprostira po vseh iztočnih delih cesarstva, nahaja se ob bregovih Dunave notri do čeških gor; to pleme si hoče pridobiti ravnopravnost in si zopet osvojiti svojo narodnost. Stvar slovanska je pravična in plemenita, torej jej je sojeno, da bode zmagovita v času, ki nij preveč oddaljen od nas.)

Trideset let pozneje se je pokazalo, da se Cavour s svojimi preroškimi besedami nij zmotil.

Ko se je krimska vojska končala, sešli so se diplomatje na pariškem kongresu reševati

iztočno vprašanje. Naenkrat pa, ko je bilo uže vse dognano, in so se hoteli diplomatje uže raziti, izvele Cavour iz žepa kos papirja, ter povabi diplomate, naj še malo počakajo, ker jim misli nekaj zelo zanimivega brati. Bil je to memorandum o stanju laškega naroda. Avstrijski poslanec grof Boul Schauenstein skoči po konci, ter oporeka, da to ne spada semkaj, ker je predmet kongresa uže dovršen! Drugi poslanci, posebno grof Orlov in lord Cowley so se pa hudomušno smehljali, kimaje z glavo pritrjevali, ter dejali: mi pa hočemo ostati ter grofa Cavourja do svršetka poslušati! Za lepšega voljo je ostal tudi Schauenstein ter poslušal, kako je Cavour kakor kak državni pravdnik bral „zatožni spis“ proti Bourbonom in Avstrijcem, ter opisoval kako žalostno je povsod stanje laškega naroda, povsod razun Piemonta, ki pa seveda nij nikjer niti trohice tega prestati imel, kar so prestali in še morajo prestati Slovani v Turčiji. Vendar je znal

Cavour stvar tako urediti in opisati, da je vsa Evropa strmela o krivcah, ki se italijanskemu narodu godé. Spominjam se, da je posebno senzacijo vzbudil dogodek, opisan v spomenici, kako so dali Avstrijci v Milanu neko glediščno pevko zavoljo narodne, ostro prepovedane arije, ki jo je v operi „teatro della Scala“ pela, zapreti in šibati. Ta dogodek je vzbudil indignacijo cele Evrope, ker Cavour je znal stvar tako dobro opisati in v svojo svrhu uporabiti, kakor na priliko 1875. in 76. l. angleški capitaine Archibald Forbes, ki je prvi ves svet v „Daily News“ opozoril na turške grozovitosti v Bolgariji. Tudi 1856. l. je evropski svet rekel, če je res stanje v Italiji tako, kakor ga je Cavour v svojej spomenici opisal, potem se morajo ti odnošaji na kakorgod način izpremeniti, — pri starem pa ne more nikakor več ostati!

(Dalje prih.)

ske pogodbe odstopljena Rusiji, povrneti se zopet Turškej.

Visoka porta odstopi Perziji mesto in zemljišče Khotura, kakor se je to v mešanji angleško-ruske komisiji za ustanovljenje mej mej Turško in Perzijo določilo.

Art. 61. Visoka porta se obvezuje, da bode brez daljnega odlašanja uvedla vse boljše in reforme, katere zahtevajo mestne potrebe v pokrajinah, kjer stanujejo Armenci, ter da se bode njihova varnost proti Čerkezom in Kurdom garantovala. Ona bode v določenih obdobjih časa vlastim vse naznanila, kar se je v to svrhu storilo, ter bodo te izvrševanja nadzorovale.

Art. 62. Ker je visoka porta izjavila, da hoče načelo verske svobode vzdržati in ga povsodi razširjati, vzamejo ugovarjajoče stranke to dobrovoljno izjavo na znanje.

V nobednem delu otomanskega cesarstva ne sme se razlika vere proti nikomur stavljati za motiv izključenja ali nesposobnosti, da uživa meščanska in politična prava, opravlja javne službe, funkcije in česti, ali da izvršuje razna rokodelstva in obrti. Vsakemu se bode dopustilo, brez razlike vere, da priča pred sodnijo.

Svoboda in javno izvrševanje vseh veropripovedanj je vsem zagotovljeno, in nobena zapreka se ne sme stavljati hierarhične organizaciji raznih občin ali njihovim odnosjem nasproti njihovim duhovnim predstojnikom.

Duhovniki, romarji in menihi vseh narodnostij, potujoči v evropske ali azijske Turškej, uživajo ista prava, koristi in privilegije.

Pravo službenega varovanja, priznано je diplomatskim in konzularnim agentom vlasti na Turškem, tako v oziru preje opomnjenih oseb, kakor tudi glede njihovih zavodov na svetih mestih ali drugje, ustrojenih v verske, dobrodelne ali druge svrhe.

Prava, ki si jih je Francoska pridobila, se posebno pridržavajo in pri tem se razume, da se v premembo status quo na svetih mestih ne sme zgoditi ne jeden poskus.

Menihi na gori Athos, naj so iz katere zemlje uže, pridržali si bodo svoje posestvo in svoje prejšnje koristi, ter bodo uživali brez izjeme popolno enakost pravic in prerogativov.

Art. 63. Pariška pogodba 30. marca 1856. kakor tudi londonska pogodba 13. marca 1871. ostaneti v vseh določbah v moči, katere niso s predstojnimi stipulacijami preklicane ali premenjene.

Art. 64. Zdanja pogodba se bode ratificirala in ratifikacija izmenila v Berlinu v obroku treh tednov, ali preje ako bode mogoče.

V potrjenje tega so jo polnomočniki podpisali in na njo pritiskali svoje pečate.

Zgodilo se je v Berlinu 13. julija leta tisoč osem sto osem in sedemdeset.

Bismarck, Bülow, Hohenlohe, Andrassy, Karoly, Haymerle, Waddington, St. Vallier, Deprez, Beaconsfield, Salisbury, O. Russel, Corti, De Launay, Gorčakov, Šuvalov, Oubril, Karatheodori, Mehemet Ali, Saadullah.

Za soglasen prepis:
Radovitz.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. julija.

Strategični marš naše vojske do **Bosenske** in hercegovske meje je dovršen uže več dni, glavni poveljnik je na mestu, v glavnem stanu Brodu, a še vedno ne čujemo nič o

prestopu meje. Andrassy s svojim diplomatskim dogovarjanjem še zmirom nij gotov. Na vse zadnje se more narediti še kaka nevarna in nepričakovana situacija.

Kakor stara „Presse“ poroča, je **dunajska** vlada prekljala prepoved izvažanja konj iz naše monarhije.

Vnanje države.

Vse novine se pečajo z **italijanskimi** narodnimi demonstracijami, ki burneje nego dosedaj zahtevajo, naj se odtrga od Avstrije naš Trst naša Istra in Trient, in naj se ta „italijanska“ zemljišča z Italijo združijo. Razen v Rimu in v uže naštetih mestih, bili so tudi v Pavii in v Regiu javni shodi, tudi v Neapolji in Bolognii so bile demonstracije. — Pri meetingu v Rimu je bila sprejeta resolucija, ki graja, da se na kongresu v Berlinu nij spoštoval princip narodnosti in vrhovne samovladnosti ljudstva. — To je vse prav in lepo. Samo, da Istra je slovanska dežela, in Trst stoji na slovanskih tleh. Kar je pravo italijanskega, to Lahij uže imajo in to jim privoščimo, več pa ne, zlasti na našo slovansko škodo ne.

Srbska skupščina je sprejela izredni budget za leto 1878 z 18.845.196 poreznih grošev (srbski porezni groš je 10 kr. našega starega denarja), in je dovolila, da se učiteljem in vsem onim uradnikom, kateri so imeli mej vojsko le polovico ali menj plače, poverni odtegnjeni del.

Iz **Carigrada** javlja telegraf 23. julija: Včeraj so Rusi Šumlo zasedli.

Nemški cesar se je preselil v Babelsberg. Prepoved, konje izvažati ali zunaj nemške meje prodajati, je preklicana.

Dopisi.

Iz Črnomlja 19. jul. [Izv. dop.] Zopet nas je nekaj neveselega zadelo. Doktor Pavlič je prestavljen v Litijo iz službenih obzir, in na njegovo mesto pride „znani“ dr. Eržen iz Litije. Izguba tako izvrstnega zdravnika, tako mirnega, priljubljenega, ter skozi in skozi narodnega moža gotovo ne bode z — Erženovo poravnana, o katerem smo tako čudne reči iz Litije čuli!

Črnomeljci in sploh narodnjaki so sijajno pokazali pri Pavličevem slovesu, kaj jim je bil dr. Pavlič. V čitalnici se je poslovil od njega cel občinski zastop, vsa inteligenca narodna; še celo iz Metlike, Semiča, Podzemelja so došli odlični narodnjaki poslavljati se.

Tudi mi mu kličemo: Mnogaja leta! v občini prid in v korist milega slovenskega naroda. Litijcem pa čestitamo iz celega srca, da dobodo poštenega moža.

Iz Štajerskega 21. julija [Izv. dopis.] Graška „Tagespost“, tudi pri nas močno razširjena, bila je do Balkana prišedšim Rusom vedno še precej prijazna, ali vsaj se je kot Turkom protivna kazala. Ta prijaznost pa mnogim našim Nemcem, recite nemčurjem nij dopadala, in mnogi so jej uže hrbet obrnili, rekoč, da je ta list „panslavističen“ postal. Po prekoračenju Balkana od strani Rusov, začel jim je imenovani list, menda zavoljo tega, ker je Turkom uže vsaka moč prešla, zabavljati; to se ve, da se Rusi niso zmenili za to vkanje, nego marširali so naprej pred Carigrad. —

Večina nemških listov (magjarskih ne omejam, ker se ti uže samo ob sebi tu umejo), bila je zoper okupacijo Bosne in Hercegovine; mej temi se ve da, tudi naša „graška tetka“. Kaj pa sedaj, ko je zasedenje imenovanih provincij uže toliko kot gotovo?

Nemec in Magjar, posebno slednji, sta bila vedno zoper zasedenje in zoper anektiranje Bosne in Hercegovine. A zdaj kar naenkrat oba

hočeta ti deželi v oblast vzeti. Pravicoljubni Nemci in pohlevni Magjari segajo si uže v lase zavoljo vprašanja, čegava bo Bosna. „Deutsche Zeitung“ od včeraj in graška „Tagespost“ od denes močno kritizirata magjarske aspiracije, zlasti pa od neke magjarske roke v „Journal de Debats“ pisan, bodoči vladanje osvojenih provincij zadevajoči članek.

Magjar pravi mej drugim: Nemci niso zmožni nad drugimi narodi posebno ne nad Slovani gospodovati in vladati — za to imajo preveč napak: razdražljivi so, in zraven njih samovoljni duh, ki jih goni, da se vtikajo v vse bode si v šolske, cerkvene, občinske, narodne i. t. d. zadeve, gnev, vse do tepeža vgnati, nenasitljiva poželjivost, vse germanizirati. Magjari pa imajo, — pravi pisec v „J. d. D.“ dalje — neke lastnosti, katere jim v večji stopinji zmožnost dajejo, oni hočejo le politično vladanje nad drugimi narodi osnovati. Magjari so kot Turki, ti ne stavljajo vladanim narodom zaprek v narodnem obziru, tudi se ne mešajo v jezikovna vprašanja, šolska ali lokalna ravnanja, ampak obdrže si samo politično moč. Pisec dalje našteva še druge magjarske zmožnosti za vladanje in za „moderne ideje“. Magjarstvo je uže davnej veliko uganko uganilo, da zna državo organizirati, katera vse narode v njej zadovoljne storiti more.

Magjarov, nadaljuje pisec, bodo se Slovani tem lažje navadili, ker Nemci Slovanje trpeti ne morejo. Zoper Nemce imajo Slovanje uže vkoreninjeno, trdovratno, nekako zgodovinsko antipatijo, a Magjare le novejši čas nekako pisano gledajo, pa še ta antipatija izvira samo iz umetne „panslavistične“ propagande. Na vsak način ima torej Magjar nalogo, sprednja vojska (avant garde) Avstrije na jugu biti, in sicer inteligentna sprednja vojska.

Kar o Nemcu govori dopisnik „Journala d. D.“ — nečemo in ne moremo ugovarjati. A kar o Magjarstvu in njega razmeri k Slovanstvu govori, ga pa pač nij nobenega zavednega Slovana, da bi se ne grohotal temu neumnemu bahanju.

Kako vlade zmožni in pošteni so Magjari v občinskih narodnih zadevah, kaže nam konfisciranje ali rop pri „Slovaške matici.“ in pri srbske, pri saske univerziti itd. Gajusiti se pa mora vsakteremu le nekoliko pravicoljubnemu slovanskemu človeku magjarska vlademožnost in pravičnost, komur je znana krivična, v nebo vpijoča magjarska sodba nad nedolžnim dr. Miletičem.

Kaj bi torej pomagalo Avstriji, da bi Bosno in Hercegovino od Turka iztrebila, in potem zopet v njo turškega brata, Magjara posadila! Ne Nemec, še menj pa Magjar bode kedaj nad orientom, od Avstrije zasedenim, vladal, kajti Slovan nij za ta dva krvi preliv, ampak za sebe, za Slovana, za svojo svobodo, in ta bode sebi tam gospodeval.

Domače stvari.

— (Volitve v deželni zbor štajerski) so zopet razpisane in bodo 12. sept. za kmetske občine, 14. za mesta in trge, ter 17. sept. za veliko posestvo.

— (Valvazorja) je izšel v Novem mestu v Krajčevij tiskarni te dni in se razdaje 47. zveščič.

— (Častno meščanstvo.) Predvčeršnjem so župan ljubljanski in njegova nemška stranka mestnega zbora izročevali slovesno diplom častnega meščanstva zaradi starosti in

bolehnosti odstopivšemu udu mestnega zbora g. Maliču.

— (Nesreča.) Iz Logatca se nam piše: Nek tukajšnji posestnik je v petek popoldne seno, ki ga je ravno s travnika pripeljal, nad svojo ispo izmetaval; kakor je pa tukaj sploh navada, da se seno pri izmetavanju tudi stlači in k temu delu navadno tudi več ne povabljenih pride, tudi zdaj nij bilo drugače. Dve deklici, kake 12 letne starosti prideti na omenjeno ispo in ena, navadno čvrsta, skoči k luknji, kjer se je seno gori metalo, da bi videla, kdo izmetava ali da bi seno proč grabila, in ravno ta čas vrže gospodar zopet s kovanimi vilami seno gori, ter zadene nesrečno deklico ravno pod brado v vrat tako hudo, da je čez jedno uro reva umrla. Čudno je bilo pa to, da deklica nij prav nič zavpila, ko jo je dregnil, temveč je še nekoliko tlačila, jedla še kruh, ter potem rekla svoji tovaršici, da jej slabo prihaja „ker jo je oni, ki izmetava, dregnil“; ta pokliče gospodinjino in druge žene, da so jo precej z vodo in jesihom močili, ali bilo je vse zastonj, deklico k zavesti pripraviti. Kri se je le toliko pokazala, da se je videlo, kje da je rana, ki je bila pa tako majhena, da je bilo skoraj neverjetno, da bi mogla deklica brez toka krvi za njo umreti. Zdravniško raztelesenje je pa pokazalo, da je deklica imela srčno žilo na vratu pretrgano, in zraven dušnik preboden, po katerem je tudi kri otekla.

— (Iz Vojnika) se nam piše 22. t. m.: Ker je na ta dan 14. jul. v Vojnik sklicani shod čebelorejcev, pri katerem bi imel čebelorejski učitelj g. M. Kresnik praktično razlagati, kako naj ravna čebelorejec z panji po Dzierzonovej osnovi, radi neke pomote izostal, se s tem naznanja, da bo ovi shod z istim programom dne 28. jul. se vršil. — K obilnej udeležitvi se uljudno vabijo vsi prijatelji čebeloreje. — Denes ob 1. uri po pólunoci prebudilo nas je silno grmenje in strašna ploha iz spanja. Zaližbože da imamo tudi nekakovo nesrečo zabilježiti. Vdarilo je namreč pri J. Kožuh-u, posestniku pri sv. Tomažu v tukajšnji okolici v hlev, ter jednega vola na mah ubilo, se strehe pa kakih par sto opek strgalo. Druge nesreče k sreči nij napravilo. —

— (Iz štajerskega deželnega šolskega sveta.) Seja od 11. julija. Nekemu okrajnemu šolskemu svetu se je na njegovo vprašanje odgovorilo, da postava ne dovoljuje, da bi se remuneracije katehetom devale v proračun krajnih šolskih svetov, ampak takove izdavke naj poravnajo verske občine. Starostne doklade so dobili učitelji: Srečko Pirc (v Rečici), Franjo Hernalvs (v Šoštanji), Josip Slekovec (v Jarenini), Radoslav Uličar (v Polji pri Kozjem), in Ivan Jurša (v Ormužu).

— (Šolsko.) Štajerski učitelj nam piše: Naš štajerski šolski list „Päd. Zeitschr.“, ki je videti, kakor bi bil nekako uradno glasilo, koledva zdaj pri štajerskih učiteljskih društvih za to, da bi jim dala kaj podpore za nagradovanje dobrih spisov za ta list. Dobro! Naj ne mška društva to store, n. pr. s tem zaželenim vspehom, da bi list bil bolj energičen, in tudi kritikoval nekatere naše „skazapedagoge“, a slovenska učiteljska društva naj pa slovenske liste podpirajo.

— (Družba sv. Mohora) ima letos, kakor smo uže včeraj omenili, le 24.412 udov, to je, 1451 menj od lanskega leta. Lavan-

tinska škofija jih ima namreč skoro za 1000 menj. Kaj je temu vzrok? Ali osiromašenje kmetijskega ljudstva ali ponemčevanje? Morda oboje. Morda tudi apatija nabirateljev? V družbi valjda nij uzroka?

— (Maturó) na reške hrvatske gimnaziji je — kakor se nam piše — sprav dobrim vspehom izvršil en javen dijak, pet javnih (mej njimi jeden Slovenec) ter en privatist pak je prošlo z dobrim vspehom. Propal torej nij nobeden.

— (Utonili.) Iz Trsta se nam piše 22. t. m.: Pri sv. Andreji sti včeraj pri prostem kopanju dve devojki 17 in 18 let stari vtonili.

— (Utonil.) Od sv. Barbare v Halozah se nam piše: Dne 21. t. m. je 12letni fantič po imenu Firšt Filip, učenec drugega razreda pri sv. Barbari v Halozah utonil. Šel se je omenjeni dan proti večeru v Dravo kopat, a upal se je predalet, došel v vrtinec in voda ga je odnesla. Uže zopet svarilo staršem, da bi na njihove otroke bolje pazili.

— (Drugi občni zbor „Cecilijine družbe“) v Ljubljani bode v četrtek 25. jul. 1878 po sledečem programu: I. Ob osmih zjutraj: Velika sv. maša v stolnej cerkvi. „Missa in honorem s. Caeciliae“, zložil Ant. Foerster. „Introitus“ in „Communio“, koralno z orgljami, harmonizacija Haniš-eva. „Graduale, Constitues eos principes“, zložil dr. Benz. „Offertorium, In omnem terram“, zložil dr. Fr. Witt. II. Ob desetih: Zborovanje družnikov v škofiji. III. Ob štirih popoldne: Obiskanje presvetega Rešnjega Telesa v stolnej cerkvi. 1. „Universi, qui Te expectant“, zložil Josip Foerster. 2. „Quem vidistis, pastores?“ Za sopran, alt in šestglasni zbor z orgljami zložil Abundio Antonelli (v 17. stoletji). 3. „Crux fidelis“, zložil Janez IV. kralj portugalski (v 17. stoletji). 4. „Očitanje“, zložil Ant. Foerster. 5. „Haec dies, quam fecit Dominus“, za moški zbor, zložil Jos. Gr. Zangl. 6. „Terra tremuit“ zložil Ant. Foerster. 7. „Alleluja“. Graduale in festo Patrocinii s. Josephi, zložil dr. Fr. Witt. 8. „Calix benedictionis“. Za sopran in alt z orgljami, zložil dr. Fr. Witt. 9. „Pesem device Marije“ iz 17. stoletja („Cerkveni glasbenik“, štrv. 12, harmonizoval Ant. Foerster). 10. „Tu es Petrus“, zložil dr. Benz. IV. Ob šestih zvečer: Večernice v frančiškanskej cerkvi. 1. „Psalmi“. Koral unisono. 2. „Hymnus“, C. Ett četveroglasno. 3. „Magnificat“, čveteroglasni koral. 4. „Ave verum corpus“. Fiesel. 5. „Tantum ergo“. Ant. Foerster. 6. „Laudate Dominum. Koral. V. Ob osmih zvečer:

23. julija.
Pri stonu: Mali iz Dunaja. — Hiti iz Vipave. — Kraus iz Trsta. — Rudolf iz Kamnika. — Gersner iz Dunaja. — Radesich iz Trsta. — Pečar iz Novega mesta. — Boek iz Bistrice. — Pri Matici: Köhler iz Dunaja. — Kramar iz Breznice. — Perko iz Celvca. — Hoek iz Dunaja. — Rast iz Gradca. — Isbary iz Dunaja. — Pri bavarskem dvoru: Krücher iz Dola. — Eisenster iz Gradca.

Zabava na vrtu gostilnice „pri Zvezdi“. Kjer nij drugače omenjeno. je skladba za 4 razne glase brez orgelj ali z orglami zložena.

Razne vesti.

* (Zaklad.) V Andriji na Laškem so našli v kleti neke stare palače zaklad 400.000 zlatov ali cekinov. Vsi ti zlati so od časa, ko je vladal kralj Ferdinand IV. od leta 1759.

* (Čudna občina.) V Renteriji v španjske provinci Biscaya stanujejo le neoženjena dekleta, ki se prostovoljno zbirajo in po svojih zakonih živijo. Nobeden mož, in nobedna omožena ženska ne sme mej njimi prebivati. Če pa le katero deklet prične hrepeneti po svetem zakonskem stanu, si tudi lahko pomaga, ker imajo čestokrat v bližnji „deviške maše“ h kateri sme tudi tolikanj sovražni moški spol prihajati, in konec je dostikrat te maše: srce je našlo drugo srce.

Tržne cene

v Ljubljani 24. julija t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 10 kr.; — reš 5 gld. 20 kr.; — ječmen 3 gld. 41 kr.; — oves 5 gld. 20 kr.; — ajda 6 gld. 18 kr.; — prosó 6 gld. 20 kr.; — kuruza 6 gld. 20 kr.; — krompir 100 kilogramov — gl. — kr.; — fižol hektoliter 10 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 92 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh frišen — gl. 70 kr.; — špeh povojan — gl. 74 kr.; — jajce po 2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — teletnine 52 kr.; — svinjsko meso 70 kr.; — svinjskega 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 24. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni dr. dolg v bankovih	64 gld. 35 kr.
Enotni dr. dolg v srebru	66 „ 40 „
Zlata renta	74 „ 60 „
1860 dr. posojilo	113 „ 75 „
Akcije narodne banke	831 „ — „
Kreditne akcije	260 „ 25 „
London	115 „ 40 „
Napol.	9 „ 28 „
G. kr. cekini	5 „ 48 „
Srebro	101 „ — „
Državne marke	57 „ 05 „

Hiša v Ljubljani,

na dobrem kraju, z dvoriščem, vodnjakom, s hlevom za 8 do 10 konj in z globoko kletjo, se iz proste roke prodá pod ugodnimi pogoji. V hiši je tudi gostilnica in pekarnja, katera se tudi za sv. Mihael oddá. — Natančneje pové opravništvo „Slovenskega Naroda“. (224—2)

Marks Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes
Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.
(159—30)

Najboljše sredstvo zoper trganje po udih in revmatizem

je od Henrika Bloch-a v Hebu (Eger) iznajdeni

cvet zoper trganje po udih;

ako se s tem cvetom le 24 ur maže bolne ude, poneha vse trganje in ves revmatizem popolnem.

Varstvena marka oddana bila je postavno 18. aprila 1877 trgovske in obrtniške zbornici v Hebu.

Cena jedne skleničice je 60 kr. a. v. po poštnem pošiljanji, ako se denar naprej pošlje, ali po poštnem povzetju 66 kr.

Zaloga otvorile se bodo v vseh večjih mestih. 4000 spričeval od jako veljavnih oseb spričujejo izvrstnost tega zdravila.

Naročila izvršujejo se vestno in s poštnim povratom.

(202—3) Henrik Bloch v Hebu (Eger) na Češkem.

Za Ljubljano in okolico dobi se pravo to zdravilo jedino le pri g. J. Svoboda, lekarju na Prešernovem trgu.